

Lang. Code : **19**

इस पुस्तिका में 16 पृष्ठ हैं ।

This booklet contains 16 pages.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए ।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 15 व 16) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें ।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 15 & 16) of this Test Booklet.

AAT-20-I

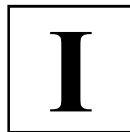
प्रश्न-पत्र I / PAPER I

तिब्बतन भाषा परिशिष्ट
Tibetan Language Supplement

भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत
Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या
Test Booklet No.

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें । / For instructions in Tibetan see Page 2 of this Booklet.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं ।	1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in TIBETAN language, but NOT BOTH .
2. परीक्षार्थी भाग I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से ।	2. Candidates are required to answer Parts I, II, III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं । भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं ।	3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें ।	4. Use Black/Blue Ball Point Pen only for writing particulars on this page / marking responses in the Answer Sheet.
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है I । यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है । अगर यह भिन्न हो तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ ।	5. The CODE for this Language Booklet is I . Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है : भाग-IV : भाषा I - (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120) भाग-V : भाषा II - (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)	6. This Test Booklet has two Parts, IV and V, consisting of 60 Objective Type Questions, each carrying 1 mark : Part-IV : Language I - (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120) Part-V : Language II - (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं । इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं । यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए । जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए ।	7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो ।	8. Candidates are required to attempt questions in Part -V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें ।	9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें । अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें । उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है ।	10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) _____

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) _____

: in words

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) :

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature :

Invigilator's Signature :

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

I

Lang. Code :19

AAT-20 -I

རྒྱལ་ཁབ་དབང་ལྷན་ཁག་།

འདི་དབ་ཤོག་བྱ་ངོ་གྲངས་**16** ཡོད།

དེ་ལྟར་ I

ཇི་ཤོག་IV་དང་V.(བོད་སྐད་ཁ་སྒྲིངས།)

I

རྒྱལ་ས་སྤྱོད་པ་ཚོར་ང་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་

- ༡༩ ཇི་དེབ་འདི་གཙོ་བོ་ཁ་སྐོངས་དངོས། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚན་པ་བཞི་པའི་སྐད་ཡིག་དང་བོའམ། ཡང་ན།
 ཚན་པ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་མིན།
 ༢༠ རྒྱལ་སྤྱོད་པས་ལན། ཚན་པ་དང་བོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཡི་ལན་གྱི་དྲི་བ་གཙོ་བོ་ཡིན།
 ༢༡ དབྱིན་སྐད་དང་བོད་སྐད། ཚན་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང་གསལ་ཁ་སྐོངས་སྐད་ཡིག་ཡིན་པས་གཞན་ཚང་མ་
 ལོགས་སུ་ཡོད།
 ༢༢ ལྷག་ཆ་སྟོན་བོ་ཡི་འབོལ་སྒྲིག་གིས་འབྲི་དགོས།
 ༢༣ རྒྱལ་སྤྱོད་ཤོག་ I ཟེ་ཁོངས་རྒྱམས་ཡོད་པ་ངེས་ཏེ་མཐུན་ཤོག་གཉིས་པའི་དཔར་སྐྱེན་དྲི་བ་དངོས་དེ་ཁ་སྐོངས་སྐད་ཡིག་དང་
 གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གལ་ཏེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་སང་ཡིག་ཆེད་དོ་དམ་པར་ཁྱས་ཏེ་ཁ་སྐོངས་དྲི་བའི་དེབ་དེ་ལེན་
 དགོས།
 ༢༤ རྒྱལ་སྤྱོད་ཤོག་དེབ་འདི་ལ་ཚན་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་སོ་སོར་ཡོད། ཇི་ཐུང་དུག་ཅུ་ཡོད་པར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་རེ་ཡིན།
 ༢༥ སྐད་ཡིག་ཚན་པ་བཞི་པར་དྲི་བ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་བོའི་ཆེད་ཡིན། ཚན་པ་ལྔ་པ་ལ་དྲི་བ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་དེ་
 དག་སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཇི་མཚོན་དེབ་ཚུང་འདི་བོད་ཡིག་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐད་
 ཡིག་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་གང་རུང་བདམས་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་བསྐྱངས་པའི་འགྲེངས་ཤོག་ལྟར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་སྤྱོད་དམ་
 པར་ལཔ་དགོས།
 ༢༦ རྒྱལ་སྤྱོད་པས་ཚན་པ་ལྔ་པ། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་གཞན་སྐད་ཡིག་དང་བོའི་ཚན་པ་བཞི་པ་འདེམས་དགོས།
 ༢༧ ཟིན་བྲིས་ཆེད་ཤོག་རྩྭ་གཞན་དུ་ཡོད།
 ༢༨ རང་གི་དྲི་བའི་ལན་རྒྱམས་དྲི་ལན་ OMR རྩང་འབྲི་དགོས། འབྲི་བསུབ་ཀྱི་ཆེད་དཀར་བསུབ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མི་ཚག

ཡིག་ཆེན་དུ་རང་གི་མིང་བྲིས། _____

མིང་གཞི་མང་གྲངས། _____

མང་གི། _____ (ཡིག་ཐོག་མང་གི) _____

ཡིག་ཆེན་དུ་ཡིག་ཆ་དང་གཏོང་ཡུལ་གྱི་ཁ་བྱང་བྲིས།

ཕྱགས་ཕྱོད་པའི་མཆན་རྟགས། _____

ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པའི་མཆན་རྟགས། _____

དབྱས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པའི་དམ་སྤྱད་དང་མཆན་རྟགས། _____

ཡིག་རྒྱུགས་པས་ཟླ་ཚན་བཞི་པ་ ༡༩༡༩ལོ་གལ་སྲིད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་ཁོ་ན་ཡིན་
དགོས།

Candidates should attempt the questions from **Part-IV (Q. No. 91-120)**, if they have opted **Tibetan** as **Language – I** only.

PAPER – I ཚན་པ་བཞི་པ།(PART – IV) སྐད་ཡིག་དང་པོ།
(LANGUAGE – I)
TIBETAN

ཡིག་རྒྱལ་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ ༡༩༡༩ལོའི་གཤམ་མཆོད་ཀྱིས་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་འོག་དྲི་བ། ༡ -
(༡)ལ་འོས་པའི་ལན་འདོན་མཁུ།

༡༩༡༩ལོའི་གཤམ་མཆོད་ཀྱི་རིམ་འདུག་སུ་སེལ་མོ་ཞིག་ལ་སེང་
ཐུག་ཞིག་སྟེ་དུས་ཚོད་མང་པོའི་བར་དུ་ཟས་ཟ་རྒྱ་མ་རྒྱུ་
བས་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་བར་བརྩམས་ཀྱང་ཟ་མ་ལུས་དེ་བས་རི་
འདུག་ནུས་སུ་ཟས་འཛུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤིང་ནུས་དེར་བ་
ལང་དང་མ་ཉེའི་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་སེལ་འདོད་ཆེར་
ནས་བྲོས་སོང་བ་དང་ཤིང་སྟེ་མ་ཐག་པའི་མ་ཉེ་གཅིག་འབྲོམ་
ཐུབ་པར་དེར་ལུས་པ་སེལ་མཐོང་སེལ་དེས་བྲོད་པ་སྟོན་མཆེ་
བས་མ་བཟོད་པར་མཆོངས་ཏེ་མ་ཉེ་བཟུང་ནས་ཁྲག་འཛིབ་པ་
དང་ཤ་ཅས་ཁྲུང་ནས་སོང་དེར་མ་ཤི་པར་ལུས་པའི་བེལ་དེའི་
རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་སོང་བས་སེལ་མཐོང་སེལ་དེར་སྟེ་བས་སེལ་ཡིས་
ཁྲག་འབྲངས་པས་སྟོས་ནས་ཉལ་བཟུང་པ་ནི་ཤིང་སྟེ་དང་བེལ་
གཉིས་ཀས་སེལ་འདོད་ལུ་མ་འཛིབ་ནས་བཟུང་དེ་ནས་སེལ་མོ་ཞིག་
གིས་སྟོས་པར་ཀྱང་བས་གཉིས་ཀ་མོ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཡིན་སྟེ་སྟེ་འོ་
མས་འཛོམས་ཞིག་ན་སེལ་མོ་དེར་རིམ་འདུག་གི་ཅུས་པ་སྟེ་ལ་
ཐུག་ནས་ནད་མ་ཐག་པར་འཆི་ལ་ཁད་བྱེད་དུས་ཤིང་གཉིས་ལ་ལ་
ཆེམས་འདི་སྐད་སྟེ་ཤིང་གཉིས་ནད་པན་ཚུན་འཆམ་བོར་གནས་
པ་དང་དྲག་བོ་བྱེད་ན་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་དུ་བྱོས་ཤིག་སེམས་
ཅན་སུ་གང་གི་གཏམ་ལ་མ་ཉན་ཅེས་སྟེ་སོ་དེ་ནས་མ་ཤི་རྩེས་
སོང་སྟེ་ཐུག་ནུས་ཁོད་དུ་ཕྱིན་སོང་བ་དང་བེལ་རིམ་ལ་དུ་རང་གི་
སྟོད་ལམ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཆེད་ཁོ་གཉིས་ལ་གྱེས་
སོ་སེལ་རང་གི་གཤིས་སྟོད་ལྟར་སེམས་ཅན་གསོད་པར་བྲེལ་བ་
དང་ཤིང་ལྷ་དང་ཆུ་འབྲང་བར་བྲེལ་ལོ།

91. སེལ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་མ་ལུས་པར་གང་བྱས་སམ།

- (1) སེལ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་མ་ལུས་པར་རིམ་འདུག་
ནུས་སུ་མ་ཉེ་ཟ་ཅ་ཕྱིན།
- (2) སེལ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་མ་ལུས་པར་རིམ་འདུག་
ནུས་སུ་ཟས་འཛུལ་དུ་ཕྱིན།
- (3) སེལ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་མ་ལུས་པར་རིམ་འདུག་
ནུས་སུ་ཤ་སྟུག་ཟ་ཅ་ཕྱིན།
- (4) སེལ་རང་གི་སྤྱ་གུ་ཟ་མ་ལུས་པར་རིམ་འདུག་
ནུས་སུ་ཤིང་སྟེ་ཟ་ཅ་ཕྱིན།

92. རིམ་འདུག་དུ་སེལ་ལ་ཟས་ཀྱི་ཆེད་གང་ཆེད་པ་དང་གང་
བྱས་སམ།

- (1) སེལ་ལ་རིམ་འདུག་དུ་བ་ཐུགས་སུ་གུ་སྟེས་མ་ཐག་
པ་ཞིག་ཆེད་པ་དང་དེ་བས་ད་ནས་ཁྲག་འཛིབ་བོ།
- (2) སེལ་ལ་རིམ་འདུག་དུ་ཤ་བ་སྤྱ་གུ་སྟེས་མ་ཐག་པ་
ཞིག་ཆེད་པ་དང་དེ་བས་ད་ནས་ཁྲག་འཛིབ་བོ།
- (3) སེལ་ལ་རིམ་འདུག་དུ་མ་ཉེ་སྤྱ་གུ་སྟེས་མ་ཐག་པ་
ཞིག་ཆེད་པ་དང་དེ་བས་ད་ནས་ཁྲག་འཛིབ་བོ།
- (4) སེལ་ལ་རིམ་འདུག་དུ་མ་ཉེ་སྤྱ་གུ་སྟེས་མ་ཐག་པ་
ཞིག་ཆེད་པ་དང་དེ་བས་ད་ནས་ཁྲག་འཛིབ་བོ།

93. མ་ཉེའི་བེལ་མ་ཤི་པར་ལུས་པ་དེས་གང་བྱས་སམ།

- (1) ཤ་བ་ཨ་མ་དེའི་རྩེས་སུ་སོང་ནས་ཤ་སྟུག་དང་
མཉམ་ཤ་བ་ཡི་ལུ་མ་ལུས་པ་རེད།
- (2) བ་ཐུགས་ཨ་མ་དེའི་རྩེས་སུ་སོང་ནས་བེལ་དང་
མཉམ་ཤ་བ་ཡི་ལུ་མ་ལུས་པ་རེད།
- (3) སེལ་ཨ་མ་དེའི་རྩེས་སུ་སོང་ནས་སོང་སྟེ་ཤིང་དང་
མཉམ་སེལ་འདོད་ལུ་མ་ལུས་པ་རེད།
- (4) མ་ཉེ་ཨ་མ་དེའི་རྩེས་སུ་སོང་ནས་ཤ་སྟུག་དང་
མཉམ་ཤ་བ་ཡི་ལུ་མ་ལུས་པ་རེད།

94. རེ་རྒྱུ་མ་དེ་གང་བྱུང་ནས་ཤི་བ་རེད་དམ།

- (1) རེ་རྒྱུ་མ་དེ་ལ་ཤུ་བ་ཡི་རུས་པ་སྒྲེ་ལ་རྒྱག་ནས་ཤི་བ་རེད།
- (2) རེ་རྒྱུ་མ་དེ་ལ་བ་ལྷགས་ཀྱི་རུས་པ་སྒྲེ་ལ་རྒྱག་ནས་ཤི་བ་རེད།
- (3) རེ་རྒྱུ་མ་དེ་ལ་མ་མོའི་རུས་པ་སྒྲེ་ལ་རྒྱག་ནས་ཤི་བ་རེད།
- (4) རེ་རྒྱུ་མ་དེ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རུས་པ་སྒྲེ་ལ་རྒྱག་ནས་ཤི་བ་རེད།

95. རེ་རྒྱུ་མ་འཆི་ལ་ཁད་བྱེད་དུས་བྱ་གཉིས་ལ་པ་ཆེམས་གང་བཞག་པ་རེད།

- (1) བྱེད་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱས་ནས་གནས་པར་བྱ་སོགས་ཁ་ཆེམས་བཞག་གོ
- (2) བྱེད་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་ཚོད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་པར་བྱ་སོགས་ཁ་ཆེམས་བཞག་གོ
- (3) བྱེད་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་འཆམ་པར་གནས་པར་བྱ་སོགས་ཁ་ཆེམས་བཞག་གོ
- (4) བྱེད་གཉིས་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གྲང་གཉིས་སྒྲེན་བྱས་ནས་གནས་པར་བྱ་སོགས་ཁ་ཆེམས་བཞག་གོ

96. མཐའ་མ་སངས་ལྷན་དང་བེའུ་གང་དུ་སོང་འདུག་གམ།

- (1) ཁོ་གཉིས་རང་རང་གི་གཤིས་སྤྱོད་དང་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སོ་སོར་སོང་འདུག
- (2) ཁོ་གཉིས་རང་རང་གི་གཤིས་སྤྱོད་དང་མ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སོ་སོར་སོང་འདུག
- (3) ཁོ་གཉིས་རང་རང་གི་གཤིས་སྤྱོད་དང་འགལ་པའི་གནས་སུ་སོ་སོར་སོང་འདུག
- (4) ཁོ་གཉིས་རང་རང་གི་གཤིས་སྤྱོད་མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་འདུག

97. སངས་ལྷན་དང་བེའུ་གཉིས་གང་དང་གང་ལ་བེའུ་ལམ།

- (1) སངས་ལྷན་འགྱིང་སྟབས་རྒྱབ་པར་བེའུ་བེའུ་རྩ་ར་ངོམས་པར་བེའུ།
- (2) སངས་ལྷན་གངས་དཀར་རི་བོར་འགྲོ་བར་བེའུ་བེའུ་རྩ་ཐང་གཤོང་དུ་འགྲོ་བར་བེའུ།
- (3) སངས་ལྷན་རྒྱབ་མཚངས་རྒྱབ་པར་བེའུ་བེའུ་རྩ་ཐང་དུ་ཆེད་མོ་ཆེ་བར་བེའུ།
- (4) སངས་ལྷན་སེམས་ཅན་བསད་དེ་ཤ་བཟའ་བར་བེའུ་བེའུ་ལྷན་རྩ་བཟའ་བར་བེའུ།

98. རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་འདབས་སུ་རེ་རྒྱུ་ལ་གང་བྱུང་འདུག་གམ།

- (1) རེ་རྒྱུ་མོ་ཞིག་ལ་སངས་ལྷན་ཞིག་སྒྲེས་ཡོད་པ་རེད།
- (2) མ་ཉེ་ལ་བེའུ་ཞིག་སྒྲེས་ཡོད་པ་རེད།
- (3) བ་ལྷགས་ལ་བེའུ་ཞིག་སྒྲེས་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ཤུ་བ་ཞིག་ལ་ཤུ་ལྷག་སྒྲེས་ཡོད་པ་རེད།

99. རེ་རྒྱུ་ལ་སངས་ལྷན་སྒྲེས་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲེས་གང་བྱེད་གཤམས་བྱས་པ་རེད་དམ།

- (1) རེ་རྒྱུ་ཡིས་རང་གི་སྤྱ་གུའི་སོག་སྒྲོབ་པའི་ལས་ལ་བརྩམས་པ་རེད།
- (2) རེ་རྒྱུ་སྤོངས་བྲག་སྤྱག་བཅན་པོ་ཞིག་མཐོང་བས་ས་གཞན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་བརྩམས་པ་རེད།
- (3) རེ་རྒྱུ་ལ་ཁ་སྒྲོམ་ནས་རང་གི་སྤྱ་གུའི་ཁྲག་འཛིབ་རྒྱུ་བརྩམས་པ་རེད།
- (4) རེ་རྒྱུ་ལ་ཟས་ཟ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་རང་གི་སྤྱ་གུ་བརྩམས་པ་རེད།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་སྟོན་ཚིག་བསྟགས་རྩེ་སྟོན་གཞི་བའི་བ་ ༡༡༠༠-
༡༠༥༥ ལ་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

ལྷགས་གཉིས་སྒང་དོར་ཤེས་པ་ཡིས།

གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་དོན་འབྱུང་སྟེ།

བརྟག་པ་ཀྱན་ལ་མཁས་པ་ཡི།

དེད་དཔོན་གྱི་མཚོར་ཁྱགས་པ་བཞིན།

ཁྱ་བོ་ཐུན་མོང་མཚོད་ཡོན་ཏེ།

ཉི་ཟླ་ཐུན་མོང་སྟོན་མེ་གསལ།

དམ་པ་ཐུན་མོང་གཙུག་གྱི་དང་།

དམ་ཚོས་ཐུན་མོང་བདུད་ཅི་ཡིན།

100. གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་དོན་འབྱུང་མཁན་དེས་གང་ཤེས་
དགོས་སམ།

- (1) དབྱིན་ཇི་དང་བོད་སྐད་ཤེས་དགོས།
- (2) ལྷགས་གཉིས་སྒང་དོར་ཤེས་དགོས།
- (3) ཕྱི་ནང་གཉིས་ཤེས་དགོས།
- (4) རྩིང་འོག་གཉིས་ཤེས་དགོས།

101. བརྟག་པ་ཀྱན་ལ་མཁས་པ་དེ་སྟེ་ཡིན་ནམ།

- (1) དགེ་ཤུག་ཡིན།
- (2) དེད་དཔོན་ཡིན།
- (3) ཁ་ལོ་བ་ཡིན།
- (4) སྟོན་གྱི་ཡིན།

102. ཁྱ་བོ་ཐུན་མོང་ག་རེ་ཡིན་ནམ།

- (1) མཚོད་ཡོན་ཡིན།
- (2) ཡོན་ཆབ་ཡིན།
- (3) མེ་ཏྲག་ཡིན།
- (4) མཚོད་མེ་ཡིན།

103. ཉི་ཟླ་ཐུན་མོང་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) སྟོན་པ་གྱི་ཡིན།
- (2) ལུ་ལྷ་གྱི་ཡིན།
- (3) གཙུག་གྱི་ཡིན།
- (4) མཁུལ་གྱི་ཡིན།

104. དམ་ཚོས་ཐུན་མོང་ག་རེ་ཡིན་ནམ།

- (1) མོངས་གསལ་ཡིན།
- (2) སྟོན་གསལ་ཡིན།
- (3) ཐུན་གསལ་ཡིན།
- (4) བདུད་ཅི་ཡིན།

105. རྩིང་དོར་ཤེས་དགོས་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) ཉི་ཟླ་གཉིས།
- (2) གནས་སྐབས་གཉིས།
- (3) ལྷགས་གཉིས།
- (4) གནས་སྐབས་གཉིས།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བའི་བ་ལག་ལས་འོས་པའི་ལན་
འདོམས།

106. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་བདེ་སྟོན་སྟོན་བྱིང་ལ་ཕན་ལུས་ཆེ་
ཤོས་དེ་རེ།

- (1) བདེ་སྟོན་འགྲོ་ལྷགས་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་རྩིང་སྟེ་
ཕྱིན་ཏེ་སྟོན་པ།
- (2) བཞིན་པ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་བདེ་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་
བྱིངས་ལྟར་སྟོན་པ།
- (3) བདེ་སྟོན་སྟོན་བྱིང་དམིགས་བསལ་གྱི་བདེ་སྟོན་
ཀྱི་དཔེར་བཞིན་ལྟར་སྟོན་པ།
- (4) བདེ་སྟོན་སྟོན་གཞི་གང་ཡིན་དོ་སྟོན་དེ་བདེ་
སྟོན་སྟོན་པ།

107. སྤྱི་ཚིག་ལ་ནང་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཟེར་བ་དེ་.....
གོ་དོན་ཡིན།

- (1) སྤ་ནི་ནི། (Panini)
- (2) སི་གིན་ནར། (Skinner)
- (3) བི་གོ་ཏ་ས་ཀ་ཡོ། (Vygotsky)
- (4) ཀོལ་བེར་ག། (Kohlberg)

108. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སྤྱི་གུ་མཐོ་སྤྱོད་ལ་ཕན་
བ་ཡིན།

- (1) སྤྱ་གུར་གང་ལྟར་ཤོད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཁོར་ཡུག་
- (2) རང་དང་ཉེ་འཁོར་དུ་མི་གན་པའི་སྐད་ཆར་
ཉན་དུ་བཅུག་པ།
- (3) སྤྱ་གུ་ལ་སྐད་གདངས་དང་བརྗོད་བྱ་ཉག་
བསྐྱར་སྒྲོལ་བྱེད་བཅུག་པ།
- (4) སྤྱ་གུ་གཞས་དང་ཅེད་མོ་ཅེ་བ།

109. སྤྱ་གུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིག་དགོས་མཐོ་དེ་ལོ་.....
.....

- (1) ལོ་འནས་ཀྱི་བར།
- (2) ལོ་འནས་ཀྱི་འབར།
- (3) ལོ་འནས་ཀྱི་འཕར།
- (4) ལོ་འནས་ཀྱི་འཁར།

110. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་དེ་བཞུགས་གསལ་ཆེ་ཤོས་དེ་
རེད།

- (1) སྤྱི་གུ་དེ་བཞུགས་པའི་ལོ་འནས་སྤྱི་གུ་ལ།
- (2) སྤྱི་གུ་ལོ་འནས་པར་དོ་སྤྱོད་བྱས་པ།
- (3) བྱིས་པའི་སྤྱི་གུ་དེ་བཞུགས་པའི་ལོ་འནས་སྤྱི་གུ་ལ།
- (4) སྤྱི་གུ་ལོ་འནས་པའི་སྤྱི་གུ་ལ།

111. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་
ལུལ་མ་རེད།

- (1) གོ་དོན་ལ་ལུས་ལྟར་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པའི་ལུས་
ལ།
- (2) སྐད་ཆ་ཤོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལུལ་དང་མཉམ་པ།
- (3) དེ་དག་གིས་ཉན་ཐོས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ།
- (4) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ལུས་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ།

112. སྤྱི་གུ་གི་འགོ་ལྟགས་ཀྱི་དོ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བ་དེ་.....
.....

- (1) ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུས་ལ།
- (2) ཤོད་ཐོས་ཀྱི་ལུས་ལ།
- (3) སྤྱོད་ཐོས་ཀྱི་ལུས་ལ།
- (4) འབྲེལ་ལམ་གྱི་ལུས་ལ།

113. རྡོ་མ་ཙམ་ས་ཀི་(Noam Chomsky)ཡིད་ཆེས་ལ་སྐད་
ཡིག་དེ་སྤྱ་གུར་ཉན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

- (1) དགོས་མཐོ་ (acquisition)
- (2) ལད་སྒྲོལ། (imitation)
- (3) གཟུགས་འགྱུར། (Transformation)
- (4) ཡིག་བསྐྱར། (Translation)

114. སྐད་ཡིག་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དགོས།

- (1) ལད་སྒྲོལ་གྱིས།
- (2) ལུས་དུ་བསྐྱར་པའི་སྤྱོད་ལ།
- (3) འབྲེལ་ལམ་དང་ཆ་ཚང་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ལ།
- (4) སྤྱོད་ཐོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ལ།

115. སློབ་མ་གསར་ཞུགས་ནམས་ལ་སེམས་ཤུགས་སྒྲིབས་པའི་
ཆེད་རིམ་འབྲི་བ་འབྲུག་པ་དང་། དེར་མཚན་གཏོང་དུ
འབྲུག་པའི་དགེ་ཆན་ནི་.....།

- (1) སློབ་མ་ཚོ་འཛིན་གྲུར་ཁ་ཁུ་སེམ་པའི་ཆེད་རེད།
- (2) བཅོ་ཆལ་ཡར་རྒྱས་ཆེད།
- (3) སྤྱ་གུའི་ལག་ཆལ་གྱི་རྩ་བར་དམིགས་པ།
- (4) སྤྱ་གུ་ལས་གཞི་ལ་འབྲུག་བརྒྱུག་པ།

116. གཤམ་གསལ་སྦྱོང་བར་དེས་སྐད་ཡིག་ཤོད་ཆལ་ཡར་
རྒྱས་འགྲོ་བར་མང་ཆེ་བར་རོགས་བྱེད།

- (1) སྟན་ཚོག་སློ་འཛིན་སྟེར་དང་མང་པོ་མཉམ་དུ་
བྱེད་པ།
- (2) གཏམ་བརྗོད་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་པ།
- (3) དགེ་ལགས་ཀྱི་རྗེས་སྦྱོང་ཚན་མང་པོ་མཉམ་དུ་
སློག་པ།
- (4) དགེ་ལགས་ཀྱི་རྗེས་བརྗོད་སྤྱོད་བར་མཉམ་
དུ་བྱས་པ།

117. འཛིན་གྲུ་གསུམ་པའི་དགེ་ལགས་ནས་སྤྱ་གུ་ཚར་སློབ་ཚན་
ཀྱི་སྦྱང་བར་རིམ་ཏག་ཏག་ནང་སྒྲིག་བརྒྱུག་པའི་ལས་གཞི་
དེ་.....ལ་ཕན།

- (1) གོ་རྟོགས་རྒྱས་ཆལ་སློག་པ།
- (2) གོ་རྟོགས་རྒྱས་ཆལ་ནང་བརྒྱུག་པ།
- (3) དེ་དག་གི་འབྲི་ཆལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཏོང་བ།
- (4) སློབ་སྤྱུག་མང་པོས་དུས་ཚོད་ནང་བྱེད་བརྒྱུག་པ།

118. འཛིན་གྲུ་གཉིས་པའི་དགེ་ཆན་ནས་འཛིན་གྲུའི་ནང་
དངོས་པོ་མང་པོའི་བར་རིམ་རྒྱར་ཡོད་པ་དེ་དག་སློབ་སྤྱུག་
ནམས་ལ་བར་རིམ་དང་འབྲེལ་འབྲིས་ཡོང་བའི་ཆེད་
རེད།འདི་འདྲ་བའི་ལས་ནི་སློབ་མ་དེ་དག་གི་.....
“ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་རེད།

- (1) བད་སྟོད།
- (2) འབྲི་ཆལ།
- (3) མིང་ཚོག་
- (4) ཡིག་གཞུགས།

119. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སྤྱ་གུའི་སྐད་ཡིག་བདེ་པོ་ཡོང་བར་
ཕན་རྒྱས་རྒྱང་བ་ཡིན།

- (1) རྒྱང་བཤད་པ།
- (2) རྒྱང་བྲིས་པ།
- (3) གནས་ཚུལ་འགྲེལ་བརྗོད།
- (4) དཔོན་བྲིས།

120. གཤམ་གསལ་དེ་བ་གང་ཞིག་སྤྱ་གུ་ཚོའི་སྐད་ཡིག་རྒྱས་
ཆལ་ལ་ཕན་པ་བྱེད་དམ།

- (1) བྱེད་རང་གིས་དགའ་མོས་ཆེ་བའི་དེབ་ཀྱི་མིང་
ཤོད།
- (2) བརྗོད་པ་བདམས་དགའ་བྱེད་པའི་ནང་གི་ཚོག་
ཏགས་ཚུབས།
- (3) རང་དང་རང་གི་ཨ་མའི་དབར་གྱི་བརྗོད་པ་བྲིས།
- (4) བྱེད་རང་གིས་བསྐྲགས་པའི་སྟན་ཚོག་ཚུལ་ལ་
པོའི་མིང་བྲིས།

ཡིག་རྒྱུགས་པས་ཟླ་ཚན་ལྔ་པ་ ༡༡༢༡༡༥ ལྟེ་གཤམ་
སྤྱད་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་ཁོ་ན་
ཡིན་དགོས།

Candidates should attempt the questions from **Part-V (Q. No. 121-150)**, if they have opted **Tibetan as Language – II** only.

PAPER – I ཚན་པ་བཞི་པ།(PART – V) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ།
(LANGUAGE – II)
TIBETAN

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ ༡༩༩༧༧༥༦ གཤམ་སྤེད་བྱེད་ཀྱིས་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་སྟོག་པ་དང་དེ་འོག་དྲི་བ་ ༡༩༩༧
༡༩༩༦ ལ་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

ཕྱེད་བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཕྱི་
ལོ་མ་བྱང་བའི་ཐོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཐོག་ཕེབས་པ་དེ་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་པ་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་བར་བོད་དུ་ནང་
བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དྲི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་དུས་སྐབས་དེ་
དུས་བོད་གངས་ལྗོངས་སུ་བོན་གྱི་ཆོས་དང་དེ་དག་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོ་ག་ལག་ལེན་དཔེར་ན་དར་ལྗོན་འཕྲུགས་པ་དང་། ལྷ་སྐྱ་
བྲག་བཙན་གསོ་བ། འཆི་བསྐྱའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒོལ་དར་ནས་སྐྱེ་
ཆོགས་ལ་ཕན་པ་གང་འདོད་ལྟར་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་
བཙན་གྱི་སྐབས་ནས་མཁའ་ནས་བབས་བྱུང་བའི་བའི་སངས་རྒྱས་
པའི་ཆོས་ཚན་འགའ་ཤས་ཕྱག་དུ་སོན་དེའི་མཐུས་རྒྱལ་པོ་དགྲུང་
ན་མཐོ་ཡང་གཞོན་ཤ་བདེ་བར་གྱུར་སྟུན་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་
གྱུར་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེའི་སྐབས་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ནས་
སྤན་པ་བྲམ་ཟེ་རྒྱན་ཤེས་བྱ་བའི་སྟོབ་མ་བི་བྱེ་དགའ་བྱེད་དང་།
བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོ་བི་ལྷ་དགའ་མཛོས་གཉིས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་གསོ་
རིག་སྤན་གྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་རྒྱལ་པོས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བཟུགས་པ་བཟོད་པ་དང་། རང་གི་སྤྱི་མོ་ལྷ་ལྷམ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་
བྲམ་ཟེ་བི་བྱེ་དགའ་བྱེད་ལ་མནའ་མར་སྤྱད་ཁོང་གཉིས་ལ་བྱ་
དུང་གི་ཐོར་ཅོག་འབྲངས་གང་མཚམས་ནས་བྲམ་ཟེ་པོ་མོ་གཉིས་
རང་ཡུལ་དུ་བྱིར་ལོག་གི་སྐབས་བྲམ་ཟེས་རང་གི་བྱི་ཆེད་སྤན་
གཞུང་རིག་པ་ཙུའི་མདོ་དང་འཆོ་བ་ཟས་ཀྱི་མདོ་སྟོར་བ་སྤན་གྱི་
མདོ་གཏར་སྤེལ་དབྱེད་ཀྱི་མདོ་ཆོས་བཟོའི་མདོ་སོགས་ལ་རང་
འགེལ་བསྟན་བཙོས་མཛད་པའོ།

121. བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་
ག་དུས་བོད་དུ་ཕེབས་འདུག་གས།

- (1) བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་ནི་བྱེ་ལོའི་ཐོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཕེབས་
འདུག
- (2) བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་ནི་བྱེ་ལོའི་ཐོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཕེབས་
འདུག
- (3) བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་ནི་བྱེ་ལོའི་ཐོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཕེབས་
འདུག
- (4) བོད་སྐྱེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་ནི་བྱེ་ལོའི་ཐོན་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཕེབས་
འདུག

122. བོད་རྒྱལ་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ག་
ཆེད་པ་དེ་རེད་དམ།

- (1) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་དེ་རེད།
- (2) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་པ་དེ་རེད།
- (3) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་པ་དེ་རེད།
- (4) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ་དེ་རེད།

123. རྩ་དུས་བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་གང་དར་བྱས་བྱུང་ཡོད་དམ།

- (1) བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དར་ཡོད།
- (2) ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཡོད།
- (3) ལ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཡོད།
- (4) ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཡོད།

124. བོད་དུ་དར་སྤྱོད་འཛུགས་པ་དང་སྐ་སྒྲ་བྲག་བཙན་གསོ་བ་
ལ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གང་གི་ལུགས་རེད་དམ།

- (1) ཉིན་རྒྱ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒོལ་རེད།
- (2) ནང་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་རེད།
- (3) བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་རེད།
- (4) ལ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒོལ་རེད།

125. བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་གསོ་བ་
རིག་པའི་མཁས་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཕེབས་འདུག་གམ།

- (1) འཕགས་ཡུལ་ནས་སྤྲན་པ་དགའ་བྱེད་དབང་
ཕྱག་དང་ཁྲན་པ་བེདྲིལ་གཉིས་ཕེབས་པ་རེད།
- (2) འཕགས་ཡུལ་ནས་སྤྲན་པ་དགའ་བྱེད་དབང་
ཕྱག་དང་བྲུ་མོ་སྐ་མོ་དགའ་མཛེས་གཉིས་ཕེབས།
- (3) འཕགས་ཡུལ་ནས་སྤྲན་པ་གསོ་བྱེད་དང་བྲུ་མོ་
སྐ་མཛེས་གཉིས་ཕེབས་པ་རེད།
- (4) འཕགས་ཡུལ་ནས་སྤྲན་པ་བི་བྱི་དགའ་བྱེད་
དང་བྲུ་མོ་བི་སྐ་དགའ་མཛེས་གཉིས་ཕེབས་པ་
རེད།

126. ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ནས་རང་གི་བྲུ་མོ་སྐ་མ་མནའ་
མར་ཕུལ་བ་རེད།

- (1) འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྤྲན་པ་བི་བྱི་དགའ་བྱེད་ལ་ཕུལ་
བ་རེད།
- (2) འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྤྲན་པ་མཁན་དགའ་བྱེད་ལ་
ཕུལ་བ་རེད།
- (3) འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྩིས་པ་དགའ་བྱེད་ལ་ཕུལ་བ་
རེད།
- (4) འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཙོ་རིག་མཁས་པ་དགའ་བྱེད་
ལ་ཕུལ་བ་རེད།

127. སྐས་དུང་གི་ཐོར་ཙག་སྒྲ་ཡི་གདུང་སྐས་རེད་དམ།

- (1) རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཁབ་ཅུན་མོ་གཉིས་
ཀྱི་སྐས་རེད།
- (2) སྤྲན་པ་བི་བྱི་དགའ་བྱེད་དང་ཁྲ་མོ་སྐ་སྐམ་ཡིད་
ཀྱི་རོལ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་རེད།
- (3) སྤྲན་པ་བི་སྐ་དགའ་མཛེས་དང་བི་བྱི་དགའ་
བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་རེད།
- (4) རྒྱལ་པོ་སྐ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་ཁབ་ཅུན་མོ་
གཉིས་ཀྱི་སྐས་རེད།

128. བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་སྐ་ཕེབས་འདུག་གམ།

- (1) བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་ཁྲི་རལ་པ་
ཅན་རེད།
- (2) བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་སྒོང་བཙན་
སྐམ་པོ་རེད།
- (3) བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་ཁྲི་སྒོང་
ཐེའུ་བཙན་རེད།
- (4) བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་རེད།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་འོག་དྲི་བ་
༡༡༥༧ ༡༥༥༧ ལ་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

༡༡༥༧ ལ་རས་པ་རང་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་སྐབས་ཡབ་མི་ལ་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སྟུན་གཞི་དག་པོ་ཞིག་གིས་ཟིན་སྟུན་
བཅས་དང་ཁིམ་འགྲོ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཕན་པའི་ངོ་མ་
བསྟན་སྟེ་མ་དང་མོ་བ་ཆེས་པ་ལས་ལྷང་ཁྱེས་ཀྱང་དག་
བསྟེད་ཀྱི་མོ་མ་བབས།ཡབ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་གསོན་པའི་རེ་
བ་བལ་བ་ཤེས་དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་མི་ལ་རས་པའི་ཨ་ཁུ་དང་
ཨ་ཞེ་གཉིན་ཉེ་འཁོར་དང་གྲོང་པ་ཁྱིམ་མཚས་ཀྱི་མི་དག་པ་
ཀུན་སྐད་བཏང་ནས་འཛོམས་པ་ལ།བྱ་མདུན་ཞོར་བཅས་
བཅོམ་གཏམ་བྱས།མཐར་ལ་ཤུལ་བྱ་འཛོམ་དུ་འབྱུག་པའི་ཁ་
ཆེམས་ཡི་གེ་རྒྱས་པར་བྱས།དེ་དག་ཀུན་ལ་སྐྱ་བསྟགས་པ་
བྱས་སོ་ཡབ་ཆེ་ལས་འདས།ཁང་ཁྱིམ་གཡུ་ས་དང་རྟ་བོང་ར་
ཕུགས།གསེར་དངུལ་རྒྱན་ཆ་ཡོངས་ཨ་ཁུ་ཨ་ཞེས་བདག་པོ་
བརྒྱབས།དེ་ནས་པོ་ཞོར་རྣམས་ཨ་ཁུས་འབྱེད་མོ་ཞོར་རྣམས་
ཨ་ཞེས་འབྱེད་ཁོང་མ་མད་གསུམ་དབྱར་ལས་དུས་ཨ་ཁུའི་
གཡོག་དང་དགུན་བལ་ལས་སྐབས་ཨ་ཞེའི་གཡོག་ལུས་དལ་
མེད་ཉིན་ཆོན་བསྐུལ།ཟས་ལ་བྱི་ལྟོ་དང་ལས་ལ་བོང་བྱའི་
ལས་ཁོང་ཁང་བདག་པོ་སྟོ་ཁར་བཏོན།མིང་ན་བདག་པོར་
ཁྱུར་ཁན་ཞིག་མི་ལ་པ་འཛོམ་བྱས་བྱེད་བྱབ་པའི་ལོ་ན་ལོན་
པ་ན།ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྟུན་གྱིས་རོགས་ལ་བཏེན་ནས་ཤ་
ཆང་གི་གྲུང་བཤམས་པར་སྤར་པ་དམ་པས་མངགས་བཅོམ་
བྱས་པའི་རྒྱ་ཞོར་ལེན་པའི་ཆེད་ཨ་ཁུ་ཨ་ཞེ་གཙོ་བྱས་པའི་
གྲོང་པ་ཁྱིམ་མཚས་ཀྱི་སྤར་གྱི་མི་དག་རྣམས་མགོན་དུ་བློ་
དེ་ཨ་ཁུ་ཨ་ཞེ་ལས་རང་གི་རྒྱ་ཞོར་བཅོམ་བ་ལོན་པའི་པ་
དམ་པའི་ཁ་ཆེམས་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྟགས་ཀྱང་ཨ་ཁུ་ཨ་ཞེ་གཉིས་
ནས་རྒྱ་ཞོར་སྟོན་རྒྱ་པར་བཞག་པའི་སྟེང་ཨ་མ་ཉང་ཆ་
དཀར་རྒྱན་ལ་ཉེས་དུང་ཆོད་མེད་བཏང་ངོ་།

129. ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སྟུན་གཞི་ལས་དག་པའི་
ཆེད་ཐབས་ཤེས་གང་ཞུས་སམ།

- (1) ཞབས་རིམས་སྤྱ་ཚོགས་དང་སྤྱ་འབེབས་ཆོ་ག་
སོགས་ཞུས།
- (2) སྟུན་བཅས་རིམ་གྲོ་དང་སྟེ་མཁོ་མ་ཆེས་པ་ལས་
ལྷང་ཞུས།
- (3) རྒྱང་རྟ་དར་སྟོན་དང་རྒྱ་མེ་ཆ་ཙུ་སོགས་འདེབས་
ཞུས་གནང་།
- (4) སྟུན་བསྟགས་མར་མེ་སྤར་བ་དང་སྐབས་ཞུ་
འཛོམ་བསྟུལ་ཞུས།

130. ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་འཆི་ལ་བྱག་པའི་སྐབས་
ཁ་ཆེམས་དང་མངགས་དོན་གང་མཛད།

- (1) མ་མད་གསུམ་དང་རྟ་བོང་ར་མོང་སོགས་ཨ་ཁུ་
ཨ་ཞེ་གཉིས་ལ་བཅོམ།
- (2) མ་མད་གསུམ་དང་ལུལ་གྱི་དབང་ཆོད་སོགས་ཨ་
ཁུ་ཨ་ཞེ་གཉིས་ལ་བཅོམ།
- (3) མ་མད་གསུམ་དང་རྒྱ་ཞོར་ཆོང་ཁང་སོགས་ཨ་
ཁུ་ཨ་ཞེ་གཉིས་ལ་བཅོམ།
- (4) མ་མད་གསུམ་དང་རྒྱ་ཞོར་ས་ཁང་སོགས་ཨ་ཁུ་
ཨ་ཞེ་གཉིས་ལ་བཅོམ།

131. ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁ་ཆེམས་བཞག་
སྐབས་བར་མིར་སྤྱ་བོས་ཡོད་དམ།

- (1) གཉིན་ཉེ་འཁོར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཞིང་པའི་མི་
དག་ཀུན་བར་མིར་སྐད་བོས་པ་རེད།
- (2) གཉིན་ཉེ་འཁོར་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་དགོན་པའི་མི་
དག་ཀུན་བར་མིར་སྐད་བོས་པ་རེད།
- (3) གཉིན་ཉེ་འཁོར་གྲོང་པ་ཁྱིམ་མཚས་ཀྱི་མི་དག་
པ་ཀུན་བར་མིར་སྐད་བོས་པ་རེད།
- (4) གཉིན་ཉེ་འཁོར་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཞིང་པའི་མི་དག་
ཀུན་བར་མིར་སྐད་བོས་པ་རེད།

132. མི་ལ་རས་པའི་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ཞེས་མི་ལ་རས་པའི་རྒྱ་ཞོར་
རྣམས་བགོ་བཤའ་ཇི་ལྟར་གནང་འདུག་གམ།

- (1) སྟེས་པའི་ཞོར་རྣམས་ཨ་ཁུས་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞོར་
རྣམས་ཨ་ཞེས་བགོས་པ་རེད།
- (2) བྱ་ཞོར་རྣམས་ཨ་ཁུས་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞོར་རྣམས་
ཨ་ཞེས་བགོས་པ་རེད།
- (3) པ་ཞོར་རྣམས་ཨ་ཁུས་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞོར་རྣམས་
ཞེས་བགོས་པ་རེད།
- (4) སྟེ་སྟེའི་ཞོར་རྣམས་ཨ་ཁུས་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞོར་
ཞོར་རྣམས་ཨ་ཞེས་བགོས་པ་རེད།

133. ཁོང་མ་མད་གསུམ་ལ་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེས་ལས་གང་བསྐྱལ་
ཡོད་དམ།

- (1) དབྱིད་ལས་དུས་ཨ་ཁུའི་གཡོག་དང་སྟོན་བལ་
ལས་དུས་ཨ་ནེའི་གཡོག་བསྐྱལ།
- (2) དབྱར་ལས་དུས་ཨ་ཁུའི་གཡོག་དང་དགུན་བལ་
ལས་དུས་ཨ་ནེའི་གཡོག་བསྐྱལ།
- (3) ཁྱིམ་ལས་དུས་ཨ་ཁུའི་གཡོག་དང་གཡུལ་ལས་
དུས་ཨ་ནེའི་གཡོག་བསྐྱལ།
- (4) དབྱར་དགུན་དུས་ཨ་ཁུའི་གཡོག་དང་དབྱིད་
སྟོན་དུས་ཨ་ནེའི་གཡོག་བསྐྱལ།

134. མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་རོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་གནང་བ་རེད་དམ།

- (1) མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤ་ཆང་གི་གྱུད་བཤམས།
- (2) མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་ཁུ་ཨ་ནེ་ལ་ཚོད་བཤམས།
- (3) མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་ཁུ་ཨ་ནེ་ལ་རྩང་རྒྱ་བཤམས།
- (4) མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་ཁུ་ཨ་ནེའི་ཁོར་ལེན་རྒྱ་
བཤམས།

135. ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སྟུན་གཞི་དྲག་པོ་ཞིག་ག་
དུས་བཞེས་འདུག་གམ།

- (1) མི་ལ་རས་པ་རང་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་སྐབས་སྟུན་
གཞི་དྲག་པོ་བཞེས་འདུག།
- (2) མི་ལ་རས་པ་རང་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་སྐབས་སྟུན་
གཞི་དྲག་པོ་བཞེས་འདུག།
- (3) མི་ལ་རས་པ་རང་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྐབས་སྟུན་
གཞི་དྲག་པོ་བཞེས་འདུག།
- (4) མི་ལ་རས་པ་རང་ལོ་དྲུག་ལོན་པའི་སྐབས་སྟུན་
གཞི་དྲག་པོ་བཞེས་འདུག།

ལས་སྟོན་གསུམ་གསལ་དྲི་བ་ཁག་ལས་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

136. གཤམ་གྱི་མི་སྣ་གཅིག་ཕྱ་གུའི་སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོ་ལ་
གལ་ཆེན་རེད།

- (1) དགོ་ཆེན། (2) རང་མི།
- (3) སློབ་གྲྭ། (4) གསལ་འགྲུལ།

137. བད་སྟོད་སྒོ་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་སྟོང་པོ་དེ་རེད།

- (1) ཆོག་སྟོར་གྱི་རེ་བ།
- (2) ཁ་ཐུག་(གནས་སྐབས་) ཐབས་ལམ།
- (3) བད་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལམ།
- (4) རང་བཞིན་གྱི་རེ་བ།

138. གཤམ་གསལ་གཅིག་སྐད་ཡིག་སྟོང་བར་གལ་ཆེ་མ་རེད།

- (1) སློབ་གསོ། (Motivation)
- (2) རང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་(Self confidence)
- (3) སྟོང་འདོད། (Attitude to ward learning)
- (4) བསྐྱར།(translation)

139. བྱིད་རང་དགོ་ཆེན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕྱ་གུ་ལ་འབྲི་ཆལ་
སློབ་འཁྱིད་སྐབས་བྱིད་ཀྱིས་གང་བྱམས།

- (1) ཕྱ་གུ་ལ་སྐད་ཡིག་གི་ཀ་ཁ་འབྲི་རྒྱར་མངགས་པ།
- (2) ཕྱ་གུ་ལ་མ་བྲིས་སྟོན་དུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་
པའི་གོ་སྐབས་སྟོང་བ།
- (3) ཕྱ་གུ་ལ་སྟོན་དུ་སྒོ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཅུག་རྒྱུ་ཡིག་
གཟུགས་ཡག་པོ་བྱས་ནས་འབྲི་བྱ་འཇུག་པ།
- (4) ཕྱ་གུ་ལ་ནག་པང་ནས་དཔེ་བཤམས་བྱ་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་སྟོང་བ།

140. གཤམ་གསལ་གཅིག་སློབ་འཁྱིད་ཡོ་ཆས། (TLM)འདེམ་
བར་གལ་ཆེན་རེད།

- (1) དེ་དག་ཉེ་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲོམ་དུ་ཡོད་པ།
- (2) དེ་དག་རིན་གོང་ཆེན་པོ་མིན་པ།
- (3) དེ་དག་སློབ་མ་ཚོས་བཟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས།
- (4) དེ་དག་ཡོངས་ཁྱབ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྒོ་དང་འཚམ་པ།

141. འཛིན་གྱི་གཉིས་པའི་སྒྲིབ་མ་འགའ་ཤས་སྒྲིག་དངས་འགའ་
བརྗོད་པར་དཀའ་ངལ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱི་འཆར་གཞི་
གང་གི་ལམ་སྟོན་གྱིས་སྤྱ་གུར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་དཀྱིལ་

- (1) མོ་རང་གིས་ཁ་ཡི་བཟོ་ལྷ་བཅོས་པ་འགྲེམས་སྟོན་
གྱིས་ཐེར་འདོན་བྱེད་པ།
- (2) མོ་རང་གིས་སྤྱ་གུ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཆོག་གི་
སྒྲིག་དངས་བརྗོད་དུ་བརྟག་པ་དེ་ནམས་ངོས་
འཛིན་བྱེད་པ།
- (3) སྟོན་དེ་བ་སྐད་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོན་འཇུག་པ་དང་སྒྲིག་
གདངས་བཅུ་སྟོད་ངོས་འཛིན་པའི་གསུང་དུ་
ཐོག་འཐོན་པ།
- (4) དེ་དག་ལ་ཡང་ཡང་སྤྱད་བརྟག་རྩིས་སྤྱ་དག་
ཆའི་དཀའ་ངལ་ལས་ཐར་བའི་ཆོག་ཡང་ཡང་
བརྗོད་དུ་འཇུག་པ།

142. བརྗོད་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་ཐོག་དམིགས་སྤྱ་བཀར་པའི་རྩིས་
སྤྱ་དཔེར་བརྗོད་མང་པོའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་.....།

- (1) གསུར་གཏོང་གི་ཐབས་ལམ། (Inductive Method)
- (2) རྩིས་སྤྱ་དཔེར་པའི་ཐབས་ལམ། (Deductive Method)
- (3) བརྗོད་ཐབས་བསྐྱར་གི་ཐབས་ལམ།
(Grammar Translation Method)
- (4) ཐབས་ལམ་ཁ་ཁ་ཐུག། (Direct method)

143. རྒྱ་ཡིག་སྟོང་སྐབས་སྒྲིབ་མར་མཐོ་བ་ནི།

- (1) རང་བཞིན་ཁོར་ཡུག་ནང་བེད་སྟོང་གི་རྒྱ་ཡིག།
- (2) རྒྱ་ཡིག་གི་གནས་སྤངས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ།
- (3) རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་སྟོན་པ།
- (4) རྒྱ་ཡིག་བེད་སྟོང་པའི་རིག་གཞུང་སྟོང་བ།

144. རྒྱ་ཡིག་རྒྱ་ཆའི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆུལ་གྱི་དཔེ་ནི་
གསུང་གསལ་ཡིན།

- (1) འཛིགས་པ། (2) འཕག་འཆག་བརྒྱབ་པ།
- (3) འབྲི་བ། (4) སྟོན་པ།

145. འཛིན་གྱི་ནང་རྒྱ་ཡིག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཡོང་བར་
དགོས་ཀྱིས་གསུང་གསལ་ཤིང་གཅིག་དེ་.....།

- (1) རྒྱ་ཡིག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཡོང་བར་སྤྱད་པ།
- (2) རྒྱ་ཡིག་གི་རང་སྤྱོད་ཐོག་སྤྱོད་ཆུལ་གྱི་མིང་གིས་ཡོང་དམ།
- (3) རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་སྟོན་པ།
- (4) རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་སྟོན་པ།

146. གསུང་འོག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་གདངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
བརྗོད་པ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན།དེ་དག་ལ།

- (1) དམིགས་བཀར་སྐད་ཡིག་སྟོང་པའི་གོ་སྐབས་
བཟོས་པ།
- (2) སྤྱོད་ཆུལ་སྤྱོད་པ་བརྟག་པ།
- (3) དམིགས་བཀར་སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་སྟོན་སྤྱོད་ཆུལ་
སྟོང་བར་ཕན་པ།
- (4) སྤྱོད་ཆུལ་སྤྱོད་པ་བརྟག་པ་དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གྱིས་
བརྗོད་པའི་འོག་ཏུ་གསུང་བྱེད་པ།

147. དགོས་ལགས་ནས་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་གདངས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཆུལ་གཅིག་དེ་བྱས་པ་ལ་མཐོ་བ་ནི་ཉན་ཆུལ་དཀའ་
ངལ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་དོད་དཔྱད་ཆུལ་ཅན་དང་དེ་དག་གོ་བསྐྱར་
གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་ལ་ཁག་གི་ཆེད།

- (1) མ་ཉན་སྟོན་གྱི་ལས་གཞི།
- (2) ཉན་བཞིན་པའི་ལས་གཞི།
- (3) ཉན་པའི་རྩིས་ཀྱི་ལས་གཞི།
- (4) ཉན་པའི་རྩིས་འདྲན་གྱི་ལས་གཞི།

148. རྒྱ་ཡིག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་ལ་སྤྱོད་ཆུལ་བེད་སྟོང་བྱས་པ་
དེ་ལ་གསུང་གསལ་གཅིག་བེད་པ་མ་རེད།

- (1) དེས་སྤྱོད་ཆུལ་ལ་པར་རིས་ཐོག་དོ་སྤྱོད་བྱ་གོ་
སྐབས་སྤྱད་པ།
- (2) སྤྱོད་ཆུལ་ལ་པར་རིས་ཐོག་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་བརྟག་
པ་དང་དེ་ཐོག་འགྲེལ་བཤད་བརྟག་པ།
- (3) དེས་སྤྱོད་ཆུལ་ལ་སྤྱོད་ཆུལ་ཀྱི་འཆར་སྤྱད་དང་འཛིན་
གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་ཀྱི་ཆུལ་ལ་བསྐྱར་བརྟག་པ།
- (4) དེས་དེ་དག་ལ་ཉན་ཆུལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་
གོ་སྐབས་སྤྱད་པ།

149. འབྲེལ་དུ་ཐོན་པའི་འབྲེལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆད་གཞི་དེ་.....
.....།

- (1) ཡི་གེ་བཟོས་པ། (2) ཆོག་བྲིས་པ།
- (3) ཆོག་སྤྱོད་བཟོས་པ། (4) རི་མ་བྲིས་པ།

150. གསུང་གསལ་གཅིག་སྤྱོད་ཆུལ་སྤྱོད་ཆུལ་གདངས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཆུལ་བེད་སྟོང་བྱས་པ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་གོ་ཅད་གསུང་ཆུལ་ལ་རེད།

- (1) དགོས་མཐོ་ཡིག་ཆ་(Checklist)
- (2) འབྲེལ་བསྐྱར་ཆད་གཞི། (Rating Scale)
- (3) ཡིག་སྟོང་(Portfolio)
- (4) གཅིག་འབྲེལ་གཅིག་མཐུན། (Intonation)

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :	READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:
1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें । 2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइंट पेन से भरें । एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है । 3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ । परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें । 4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी । 5. परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाज़िरी-पत्र में लिखें । 6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी । इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए । 7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है । 8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए । इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित । 9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ । 10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें । 11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाज़िरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे । यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाज़िरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा । परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान हाज़िरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ । 12. इलेक्ट्रॉनिक / हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है । 13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं । अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा । 14. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें । 15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें । परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं ।	1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions. 2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with Black/Blue Ball Point Pen on Side-2 of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed. 3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet. 4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided. 5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet. 6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card. 7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/ room. 8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/ rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination. 9. Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator. 10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat. 11. The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet. 12. Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited. 13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board. 14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances. 15. On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.